

FÓLKASKÚLIN

DANSKT 9. FLOKKUR

Royndaruppgávurað
november - desember 2012
4 tímar

Loyvdir hjálparmiðlar: Eingin avmarking

Tú skalt velja eitt av hesum evnunum og skriva um tað:

1. Et portræt .....s. 3

- Skriv en portrætartikel om den gamle kone på maleriet og fortæl en del af hendes livshistorie.
- Maleriet skal kunne bruges som illustration til din artikel.

Billede: Sigrun Gunnarsdóttir, "Bedstemor", 2005

Overskrift: Et portræt

2. Denne lille forskel - er kæmpestor? .....s. 4-5

- Skriv et essay med overskriften *Den lille forskel - er kæmpestor?*
- I dit essay skal du forholde dig til indholdet i teksten.

Tekst: Artikel af Thomas Foght, Jyllandsposten 29. juni 2011

Overskrift: Den lille forskel - er kæmpestor?

3. En uforglemmelig koncert.....s. 6-7

- Skriv en anmeldelse af en musikalsk oplevelse, som har gjort indtryk på dig.
- Din anmeldelse skal indeholde beskrivelser af både musikken, de optrædende og dine egne indtryk.
- Du kan lade dig inspirere af anmeldelsen her.

Tekst: Danni Travn, Gaffa.dk 30. juli 2007

Overskrift: En uforglemmelig koncert

4. Jeg er stolt af mit portvinsmærke.....s. 8-9

- Skriv et debatindlæg, hvori du kommenterer artiklen "*Jeg er stolt af mit portvinsmærke.*"
- I dit debatindlæg skal du også reflektere over, hvor din grænse går i forhold til krops- og sundheds-ideal.

Tekst: Helse, 2010

Overskrift: Jeg er stolt af mit portvinsmærke

5. Helvedes til kammerat.....s. 10

- Fortsæt novellen.
- Novellen skal skrives i nutid.
- Synsvinklen skal være jeg-personsens.
- Du skal ikke skrive den trykte tekst af i din opgavebesvarelse.

Tekst: Hans August Kirkemann Friis, 29 noveller skrevet af unge fra Brønderslev Forfatterskole,
Dansklærerforeningens forlag 2008

Overskrift: Helvedes til kammerat

6. Et spørgsmål om overlevelse .....s. 11

Skriv ud fra videoklippene et debatindlæg til ungdomssiden Chillinet.dk. I debatindlægget skal du

- kommentere børnenes dagligdag og tanker
- diskutere, hvorfor det er så svært at komme børnearbejde til livs

Videoklip: Samvirke 2012

<http://samvirke.dk/forbrug/video/jasmy-12-aar-hushjaelp-bangladesh.html>

<http://samvirke.dk/forbrug/video/rony-droemmer-ingenioer-stor.html>

Overskrift: Et spørgsmål om overlevelse

1

Et portræt

- Skriv en *portrætartikel om den gamle kone på maleriet, og fortæl en del af hendes livshistorie.
- Maleriet skal kunne bruges som illustration til din artikel.

Sigrun Gunnarsdóttir "Bedstemor" 2005

*Portrætartikel er en artikel, der gennem et interview beskriver en persons liv og tanker.

2 Denne lille forskel - er kæmpestor?

- Skriv et essay med overskriften *Den lille forskel - er kæmpestor?*
- I dit essay skal du forholde dig til indholdet i teksten.

Børnehave i Sverige har afskaffet kønnene

Af THOMAS FOGHT 29.06.11 kl. 10:16 jp.dk Jyllandsposten

Institutionen har afskaffet brugen af børnenes køn og i stedet opfundet kønnet "hen".

- ¹ I et forsøg på at opnå optimal ligestilling mellem drenge og piger har den svenske børnehave "Egalia" i Stockholm taget anderledes metoder i brug. Børnehaven med 33 børn bruger ikke "han" eller "hun". I stedet kalder man hinanden for "venner" eller for institutionens selvopfundne køn "hen".
- ⁵ Farverne på legetøjet er nøje udvalgt, så de ikke favoriserer et bestemt køn, og alle bøgerne er vurderet efter indholdet, som i flere tilfælde drejer sig om historier med homoseksuelle eller biseksuelle par. F.eks. en historie om to mandlige giraffer, der er kede af, at de ikke kan få børn, indtil de kommer forbi et efterladt krokodille-æg.
- ¹⁰ **Egalia vil undgå kønsrollemønster**
- Formålet med at strukturen er at undgå de stereotype kønsroller, som børn normalt vokser op under.
- "Samfundet forventer, at piger er søde og pæne, mens drenge skal være maskuline, rå og udadvendte. Egalia giver børnene en fantastisk mulighed for at være, hvem de vil," forklarer ¹⁵ 31-årige Jenny Johnsson, som arbejder i børnehaven.
- Børnehaven, der åbnede sidste år, er skattefinansieret, og stedets navn kommer af det engelske "equality", som betyder lighed, hvilket er institutionens kernekoncept. Egalia tilstræber, at børnene i deres opvækst er åbne over for homoseksuelle og andre minoriteter, og derfor ²⁰ skelnes der ikke mellem kønnene, skriver nyhedsbureauet AP.
- "Et konkret eksempel kunne være, at børnene leger far, mor og børn. Rollen som mor er måske allerede taget, og derfor begynder børnene at skændes. Derfor foreslår vi pædagoger, at der kan være to eller tre mødre," fortæller pædagog Rajalin.

Ventelise til kønsløs børnehave

Egalia må siges at være et kontroversielt sted, men ikke desto mindre er børnehaven meget
25 populær. I øjeblikket må institutionen henvise forældre, der vil have deres barn i Egalia, til en venteliste.

44-årige Jukka Koppi og hans kone er et af de mange par, der har valgt den “kønsløse” børnehave til deres børn.

“Vi valgte Egalia til vores børn for at give dem alle de muligheder, der eksisterer, på bag-
30 grund af dem, de er og ikke på baggrund af deres køn,” siger Jukka Koppi til AP.

http://ekstrabladet.dk/template/v3-0/direct/article/picProxy.jsp?url=http://multimedia.ekstrabladet.dk/archive/00685/Sweden_Gender_Neutr_685609o.jpg&iw=665&ih=1000&secid=1523

***Essay** er en tekst, hvor du udtrykker dine tanker og meninger om emnet. Du kan fremstille og omtale problemstillinger uden selv at kende den fulde sandhed. Du kan udtrykke din tvivl om, hvad du skal mene, og du kan få læseren til at tænke sig om.

3 En uforglemmelig koncert

- **Skriv en anmeldelse af en musikalsk oplevelse, som har gjort indtryk på dig.**
- **Din anmeldelse skal indeholde beskrivelser af både musikken, de optrædende og dine egne indtryk.**
- **Du kan lade dig inspirere af anmeldelsen her.**

Rigsfællesskabets smukkeste festival

Natasha Bedingfield og andre optrædende forelskede sig hovedkulds i Færøernes lille, men højtstræbende og betagende G! Festival.

Af DANNI TRAVN

http://www.gfestival.fo/uploads/pics/IMG_1856-7p_crop_mini_web_14.jpg

¹ Reportage: Rigsfællesskabets smukkeste festival (30-07-2007) Gaffa.dk

Det er muligt, at Skanderborg Festival med sin skov, sø og lumre muld er den smukkeste festival på de stykker jord, som mestendels blev skidt ud af Norge og Sverige i fordums tid. Tager vi derimod hele HKH Johnny Margrethes rige med i beregningerne, bliver vinderen af skønhedsdysten G! Festival på Færøerne. En festival, som netop har fundet sted med blandt andre Nephew, Guillemots, Serena-Maneesh, Teitur og Natasha Bedingfield på plakaten. Sidstnævnte blev med sine 6,5 millioner solgte plader på verdensplan det største popnavn nogensinde på Færøerne, men visitten i det ensomt beliggende land blev også en stor oplevelse for kunstneren selv.

– Det var de mest spektakulære omgivelser at spille en koncert i. Storslået, konstaterer hun. Som hovednavn havde Bedingfield æren af at stå på festivalens hovedscene, som ligger på sandstranden i den tredelte landsby Gøta. Lige til venstre for scenen slår bølgerne ind fra en bugt, hvor oplyste skibe flyder sagte omkring. Og blikket for både publikum og optrædende
15 bliver mødt af de halvvejs græsklædte, halvvejs blyfarvede bjerge.

– Det mindede mig meget om højlandet (i New Zealand red.), hvor jeg stammer fra – bare uden træer. Det ligner noget fra en film. Virkelig inspirerende. Det kunne være fantastisk at indspille en video dér, funderer Bedingfield.

20

Bedingfield nåede kun at få en enkelt dag på Færøerne, mens flere af de andre kunstnere daskede rundt på festivalen i dagevis. Derfor kunne de blandt andet nyde den imponerende mængde af talentfulde orkestre, der huserer på de nordatlantiske øer – imponerende taget i betragtning af, at øgruppens samlede indbyggertal er en smule lavere end Vejles. Men der
25 blev også arrangeret diverse aktiviteter uden om musikken, hvor der var tid til at indånde den friske havluft.

– Vi har været ude at fiske! Vi stod bare dér og kunne se de majestætiske bjerge og fik røde kinder. Det var en stor oplevelse, og det er slet ikke som en almindelig festival, siger frontmanden i Serena-Maneesh, Emil Nikolaisen, og beretter stolt, at bandet hev mindst tyve fisk i land.

30

Også Guillemots brugte masser af tid på at fange og fortære frisk fisk, og det er en bevidst strategi fra festivalen ikke blot at lokke navne til via kroner og ører, men også ved at give dem en oplevelse.

35

– Vi har lagt stor vægt på, at bandene får tid til at få indblik i stedet og kulturen, forklarer G! Festivals talsmand, Jón Tyril.

Han var med til at starte festivalen ganske spontant tilbage i 2002. Beslutningen blev taget
40 på en københavnsk restaurant af musikorganisationen Grót, og Tyril ringede straks hjem til sin bror og fik ham til designe et G. G!-plakaterne blev hængt op rundt omkring, uden at nogen – heller ikke arrangørerne – var helt sikre på, hvad det skulle ende med.

Men ambitionerne var der. Og foreløbig har det udformet sig til en unik festival, der i år havde omkring 8.000 gæster og hele byen involveret. Blandt andet var pressen og orkestre
45 indlogeret hos lokale – og det kræver også involvering, når den lille scene ligger ved en legeplads, klinet op af private boliger. Og det skaber også en særlig stemning, som selv stjernen Natasha Bedingfield noterede sig.

- Der var både klapvogne, større børn og forældre. Det var som at spille på en stor engelsk pub. Jeg er ked af, at jeg ikke kunne blive bare én dag mere.

4 Jeg er stolt af mit portvinsmærke

- **Skriv et *debatindlæg, hvori du kommenterer artiklen “Jeg er stolt af mit portvinsmærke.”**
- **I dit debatindlæg skal du også reflektere over, hvor din grænse går i forhold til krops- og sundhedsideal.**

Skal man få fjernet et stort, synligt portvinsmærke? Mille på 13 har valgt at beholde sit, selv om det har kostet drillerier.

Lige siden hun blev født, har 13-årige Mille Bodekær fra Ballerup haft et stort portvinsmærke på sin venstre kind. Hendes mor og hendes læger har været bekymret for, om hun ville blive drillet med det i øvrigt ganske ufarlige mærke, men selv vil Mille ikke af med det.

“Jeg er stolt af det - det er det, der gør mig speciel,” siger Mille, der går i 7. klasse.

Hun har for længst vænnet sig til, at folk kigger en ekstra gang på hende - samtidig med, at de lader som om, de ikke gør det. Hun har også vænnet sig til at svare på især mindre børns forundrede spørgsmål, og hun har vænnet sig til, at større børn kan reagere ekstremt forskelligt på hendes

udseende.

De første år i børnehave og skole var ikke noget problem. Ingen drillede, og mærket var en naturlig del af Mille, som ingen stillede spørgsmål ved. Men da Milles skole lukkede, og hun i 4. klasse skulle flytte til en ny, startede et sandt mareridt. Pigemiljøet på den nye skole var ekstremt råt, og Mille var et let offer.

Jordbærhoved

“Nogle af de andre piger mobbede mig. De kaldte mig jordbærhoved og modernærkefjæs. Når jeg kom om morgenen, sagde de: “Hvad så jordbærfjæs! Er du grim i dag?”, og de truede mig med tæsk efter skole.”

Hverken snak med skolen eller de andre pigers

forældre hjalp, og til sidst var der ingen anden udvej for Mille end at flytte skole igen.

“Nu går det rigtigt godt. Jeg går i en god skole, hvor igen mobber mig, og jeg har nogle gode venner,” siger Mille.

13 år gammel har hun gjort sig sine første erfaringer med at se anderledes ud. Hun er blevet peget fingre ad og råbt ad, og en overgang var hun så ked af sit mærke, at hun havde lyst til at få det fjernet, så hun kunne se ud som alle andre. Men ikke længere. Modgangen har gjort hende stærkere, og i dag er hun stolt af det. Det er hendes specielle kendetegn, og det er med hende, hvor end hun går. Hun gør intet for at skjule det, og det hæmmer

hende ikke i at være aktiv amatørskuespiller i sin fritid. "Det er ikke noget problem for mig længere," konstaterer Mille.

Mille må selv bestemme

Det er heller ikke længere et problem for Milles mor, Dorte Bodekær, 38 år, køkkenpædagog. Ganske anderledes var det, da hun lige havde født Mille og første gang så mærket i ansigtet. "Jeg fik et chok, da jeg så det, og de første 14 dage kunne jeg ikke overskue hvad jeg skulle gøre," fortæller Dorte.

Selv om en plastikkirurg blev koblet på allerede tre dage efter fødslen, trængte de faktuelle kendsgerninger ikke ind hos Dorte. At hendes datters mærke ikke ville forsvinde af sig selv, og at

lægen rådede hende til at få det fjernet, inden pigen skulle starte i skolen.

"Jeg tænkte, at det nok gik over, og lægens snak om at fjerne det om fem år var helt sort snak for mig. Jeg kunne heller ikke overskue at svare på folks spørgsmål - faktisk brugte jeg de første mange dage på at lade, som om mærket ikke var der."

Når Dorte gik tur med lille Mille i barnevognen, sørgede hun for at vende venstre side af ansigtet nedad, så andre ikke kunne se kinden med det store røde mærke. Efter små 14 dage vågnede Dorte op og fik øje på virkelighedens kendsgerninger.

"Jeg måtte jo forholde mig til fakta. Ret hurtigt fandt jeg ud af, at det mærke ikke var noget

problem overhovedet. Jeg hængte et spejl op over puslebordet, så Mille også selv kunne blive fortrolig med det. Siden har det mærke ikke været noget problem i familien, selvfølgelig ikke."

Men lidt bekymret kan Dorte nu godt blive på sin datters vegne.

"Det gør ondt, når Mille er kommet hjem og har fortalt, at de andre har kaldt hende jordbærfjæs i skolen. Men jeg har hele tiden ment, at det er Milles egen beslutning, om hun vil have det fjernet. Hun har valgt ikke at få det fjernet, og det støtter jeg hende i."

*Debatindlæg er en tekst, som udtrykker en holdning og kræver stillingtagen.

5 Helvedes til kammerat

- **Fortsæt novellen.**
- **Novellen skal skrives i nutid.**
- **Synsvinklen skal være jeg-personens.**
- **Du skal ikke skrive den trykte tekst af i din opgavebesvarelse.**

- 1 Han har fået en ide - Karsten. Jeg har prøvet det mange gange før, når han først har den, slipper den ikke ud igen! Der er ligesom modhager på indersiden af skallen på ham. Men det her er alligevel den værste. Jeg er fjorten år, og Karsten er 18, men alligevel er jeg den mest begavede. Det kan jeg godt sige uden at være selvglad. Og selvfølgelig skal jeg være
- 5 med til at føre hans fine idé ud i livet. Jeg er hans Trofast, hans støtteben, men det værste er, at uden ham ville jeg slet ikke være noget.
- Som yngre stjal vi tyggegummi og chokolade fra tankstationen, og vi brød ind til aberne i zoologisk have. Senere er det blevet til sprut, smøger og besøg på stripperbaren, men denne gang er han gået over stregen.
- 10 Vi ligger i krattet i bankens baghave.....

Af Hans August Kirkemann Friis
Fra 29 noveller skrevet af unge fra Brønderslev Forfatterskole.
Dansklærerforeningens forlag 2008

<http://opholdsstedetsvanen.files.wordpress.com/2010/07/kvalificeret-indsats-for-kriminelle-unge.jpg>

6 Et spørgsmål om overlevelse

Skriv ud fra videoklippene et debatindlæg til ungdomssiden Chilli-net.dk. I debatindlægget skal du

- **kommentere børnenes dagligdag og tanker**
- **diskutere, hvorfor det er så svært at komme børnearbejde til livs.**

Videoklip 1:

Red Barnet og Samvirke besøger børnearbejderen Jasmy på 12 år, der er hushjælp
<http://samvirke.dk/forbrug/video/jasmy-12-aar-hushjaelp-bangladesh.html>

Videoklip 2:

Red Barnet og Samvirke besøger børnearbejderen Rony, på 12 år, arbejder med at lave madkasser
<http://samvirke.dk/forbrug/video/rony-droemmer-ingenioer-stor.html>

1 Fakta om børnearbejde

En børnearbejder er et barn mellem 5 og 14 år, der arbejder mere end 14 timer om ugen, og et barn mellem 15 og 17 år, som arbejder mere end 43 timer om ugen. Desuden er alt skadeligt arbejde børnearbejde.

Det skønnes, at der er 215 millioner børnearbejdere i verden.

Fakta om børnearbejde i Bangladesh

- Der er ca 3,4 mill børnearbejdere
- 93% har arbejdspladser i slummen, på gaden og i private hjem
- 36,7% arbejder på fuld tid

Uddrag af Megafonen, netavis om børns arbejde, Redbarnetungdom.dk

15 I Børnekonventionen (verdens børns grundlov) står der i Artikel 32:

Staten har pligt til at beskytte børn mod at beskæftige sig med arbejde, der udgør en trussel mod deres helbred, undervisning og udvikling, og til at fastsætte en mindstealder for børns arbejde og en sikring af arbejdsforholdene (Citeret fra Børnerådet).